

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course	: MLIS	Date	: 20/02/2026
Subject Code	: MLIE-102	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: સંશોધન પદ્ધતિઓ	Duration	: 02.15 Hours
Research Methodology		Max. Marks	: 70

પ્રશ્ન-1 વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિનું એસ.આર.રંગનાથનનું કુંડલાકાર સમજાવો. 14

અથવા

ઐતિહાસિક સંશોધન શું છે તેની વ્યાખ્યા આપી વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 સર્વેક્ષણ એટલે શું? સર્વેક્ષણ સંશોધન માટે ની મુખ્ય પદ્ધતિઓ દર્શાવી 14

અથવા

સંશોધક માહિતીના પ્રાથમિક સ્રોત ,દ્વિતીય સ્રોત અને તૃતીય સ્રોતની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-3 પ્રશ્નાવલિ વિતરણની રીતો, કાર્યવીધી, લાભ-ગેરલાભ, ડિઝાઇન માર્ગદર્શિકા અને ડેટા ગુણવત્તા મુદ્દાઓ સમજાવો. 14

અથવા

પ્રશ્નાવલિનું પૂર્વ પરીક્ષણ: હેતુ, પ્રક્રિયા, સામાન્ય ભૂલો શોધવાની રીત અને સુધારાઓનું આયોજન સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) 14

1. આંકડાશાસ્ત્રી પેકેજીસ
2. અવલોકન પદ્ધતિ
3. સંશોધન યોજનામાં સાહિત્ય સમીક્ષા
4. સંશોધન યોજના

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) 14

1. સતત માહિતીના આવૃત્તિ વિતરણ માટે કયો આલેખ યોગ્ય છે?
(A) રેખા આલેખ (B) સ્તંભ આલેખ (C) પાઈ ચાર્ટ (D) સાદી સ્તંભ આકૃતિ
2. કયા ચલ માટે ગણિતીય ક્રિયાઓ (સરવાળો, ભાગાકાર) કરી શકાય છે?
(A) ગુણાત્મક (B) ક્રમસૂચક (C) સંખ્યાત્મક (D) વિષય આધારિત
3. સંશોધનના કેટલા પ્રકારોના લક્ષણોથી ચિત્રણ કરાય છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
4. "માનવજાતનો ભૂતકાળનો અનુભવ છે, વધુ બરાબર, ઇતિહાસ એ તેની સ્મૃતિ છે ભૂતકાળનો અનુભવ, કારણ કે તે મોટાભાગે લેખિત રેકૉર્ડમાં સાચવવામાં આવ્યો છે" ઇતિહાસની આ વ્યાખ્યા કોને આપી છે?
(A) પાર્ટનર (B) મેલ્વિન ડ્યુઈ (C) રંગનાથન (D) ડેનિયલ

5. બિન સંભવિતતા નમૂના પસંદગીમાં તે પૂર્વગ્રહોથી લદાયેલી એકાંગી હોય અને તેને ભૂલની ઉચ્ચતર ગુંજાઈશ હોય. એકમમાં 'ચલોનું માપનમાં નમૂના પસંદગીની ચર્ચા વિગતવાર થઈ છે.?
- (A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) 9
6. નીચેના પૈકી કયું પગથિયું “ઉત્કલ્પના તબક્કા”માં આવે છે?
- (A) જાણકારી એકત્ર કરવી (B) તર્ક દ્વારા હિપોથિસીસ ઘડવું
(C) નિગમન તર્ક દ્વારા નિયમ ઘડવું (D) ચકાસણી કરવી
7. ગ્રંથાલયશાસ્ત્રને વિજ્ઞાન તરીકે ઓળખાવાનું શ્રેય કોને મળે છે?
- (A) પીયર્સ બટલર (B) એસ.આર. રંગનાથન (C) એચ. કે. શર્મા (D) પાન્ડે
